

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 6 listopada 2000 r.

w sprawie ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanego dnia 8 października 2000 r.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

przewodniczący: Prezes Sądu Najwyższego — Jan Wasilewski,

sędziowie Sądu Najwyższego: Krystyna Bednarczyk, Teresa Flemming-Kulesza, Katarzyna Gonera, Beata Gudowska, Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar, Jerzy Kwaśniewski, Zbigniew Myszka, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyśzeł, Barbara Wagner, Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel,

protokolanci:

Eliza Maniewska, Izabela Twardowska,

z udziałem zastępcy Prokuratora Generalnego Stefana Śnieżki i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej Ferdynanda Rymarza,

po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu jawnym w dniu 6 listopada 2000 r., miał na uwadze, co następuje:

1. Zgodnie z ustawą z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544) Sąd Najwyższy rozstrzyga o ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opinii wydanych przez ten Sąd po rozpoznaniu protestów (art. 75 ust. 1 i art. 76 ust. 1).

2. Sprawozdanie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 października 2000 r. informuje o prawidłowym przeprowadzeniu wyborów w 68 okręgowych komisjach wyborczych i 24 681 obwodowych komisjach

wyborczych oraz o nielicznych przypadkach naruszenia prawa wyborczego. Ze sprawozdania wynika, że nieprawidłowości dotyczyły spisów wyborców, zwłaszcza w szpitalach (w jednym z nich pominięto kilkudziesięciu wyborców, czego następstwem była konieczność sporządzenia dodatkowego wykazu osób uprawnionych do głosowania w tym obwodzie zamkniętym). Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła kilkakrotne naruszenie art. 77 ust. 1 ustawy, wprowadzającego zakaz agitacji w dniu głosowania i na 24 godziny przed tym dniem. Podała także, iż grupy anarchistyczne zakłóciły głosowanie w trzech obwodach. Wynikłe stąd przeszkody w głosowaniu zostały niezwłocznie usunięte przez siły porządkowe. O incydentalnym charakterze tych dwóch naruszeń prawa świadczy okoliczność, iż z tego powodu nie wpłynął do Sądu Najwyższego żaden protest wyborczy.

W konkluzji Państwowa Komisja Wyborcza nie stwierdziła takich naruszeń prawa wyborczego, które mogły wywrzeć wpływ na wyniki głosowania i wynik wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do Sądu Najwyższego wpłynęło 96 protestów. Rozpatrując je Sąd Najwyższy w trzech sprawach wydał opinie uznające zasadność zarzutów. W dwóch opiniach stwierdził naruszenie art. 2 ustawy. Naruszenie to polegało w jednej sprawie na bezpodstawnym skreśleniu wyborcy ze spisu wyborców, a w drugiej na uniemożliwieniu głosowania niepełnosprawnym uczestnikom pielgrzymki w Rzymie. W obu sprawach zasadnie przyjęto, że z uwagi na liczbę osób pozbawionych możliwości głosowania naruszenia art. 2 ustawy nie miały wpływu na wynik wyborów. W trzeciej opinii ustalono naruszenie art. 65 ust. 1 ustawy, polegające na przesłaniu przez 10 obwodowych komisji wyborczych protokołów głosowania w zaklejonych, lecz nie opatrzonych pieczęcią kopertach. Nie miało to wpływu na wynik wyborów, gdyż podstawą ustalenia wyników głosowania jest prawidłowo sporządzony protokół głosowania.

W jedenastu sprawach Sąd Najwyższy wydał opinie o bezzasadności protestu (art. 75 ust. 1 i 1a). W sprawach tych postawiono zarzuty przekroczenia granic dozwolonej pomocy w głosowaniu osobom niepełnosprawnym (art. 54), niezapewnienia tajności głosowania (art. 6), błędnego liczenia głosów wyborców (art. 61), naruszenia przepisów o kampanii wyborczej, w tym art. 77 ust. 1 i art. 79 ust. 1 ustawy, głosowania poza lokalem wyborczym (art. 49). Zarzuty te nie zostały udowodnione lub wynikały z błędnego rozumienia przez wnoszącego protest przepisów ustawy.

W 71 sprawach Sąd Najwyższy pozostawił protesty bez dalszego biegu na podstawie art. 74 ust. 1 i 2 ustawy, w 10 sprawach zaś uznał, że pismo wyborcy nie jest protestem w rozumieniu art. 72 ust. 1 ustawy. Podstawami do wydania tych orzeczeń było: wniesienie protestu przed terminem (3 sprawy) lub po terminie (21 spraw) określonym w art. 73 ust. 1 i 2 ustawy; wniesienie protestu przez podmiot nieuprawniony do

tego na mocy art. 72 ust. 2 i 3 ustawy (3 sprawy); niezawiadomienie o ustanowieniu pełnomocnika zamieszkałego w kraju przez wyborcę wnoszącego protest z zagranicy — art. 73 ust. 2 ustawy (3 sprawy); niewskazanie dowodów, na których oparte były zarzuty protestu, co stanowi naruszenie art. 73 ust. 3 ustawy (14 spraw); postawienie zarzutów wykraczających poza przewidziane w art. 72 ust. 1 ustawy podstawy protestu (24 sprawy); wniesienie protestu w sprawie, w której była możliwość wniesienia skargi lub odwołania do sądu lub Państwowej Komisji Wyborczej przed dniem głosowania — art. 74 ust. 2 ustawy (10 spraw), oraz wniesienie protestu dotyczącego osoby, która nie została wybrana na Prezydenta RP — art. 72 ust. 1 ustawy (3 sprawy).

W jednej sprawie postępowanie zostało umorzone wobec cofnięcia protestu.

4. Prokurator Generalny wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej ważność wyboru.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej ważność wyboru.

Sąd Najwyższy

po rozważeniu sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej oraz opinii w sprawach protestów wyborczych stwierdził nieliczne naruszenia ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które — przy uwzględnieniu obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 9 października 2000 r. o wynikach głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 8 października 2000 r. (Dz. U. Nr 85, poz. 952) — nie miały wpływu na wynik wyboru, a także biorąc pod uwagę wnioski Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego, na podstawie art. 129 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 76 ust. 1 i 2 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, podjął następującą uchwałę:

wybór Aleksandra Kwaśniewskiego na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonany dnia 8 października 2000 r.,

jest ważny.

Przewodniczący: *Jan Wasilewski*

Prezes Sądu Najwyższego

Sędziowie Sądu Najwyższego: *Krystyna Bednarczyk, Teresa Flemming-Kulesza, Katarzyna Gonera, Beata Gudowska, Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski, Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar, Jerzy Kwaśniewski, Zbigniew Myszka, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel, Barbara Wagner, Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel*